Р Е Ш Е Н И Е
№ 43660

гр. София, 06.11.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Трето отделение 44 състав,** в публично заседание на 13.10.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Владимирова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **8878** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба на М. И. Й.-П. от [населено място] срещу Решение № 2153-17-48 от 11.06.2026 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт (ТП на НОИ) – Р., с което е отхвърлена жалбата ѝ с вх. № 1012-17-179/14.05.2026 г. и е потвърдено Разпореждане № 2140-17-83 от 05.02.2026 г., издадено от ръководителя на пенсионното осигуряване в ТП на НОИ – Р..

В жалбата и в представеното в съдебно заседание писмено становище се развиват подробни съображения за незаконосъобразност на оспорения административен акт поради допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, противоречие с материалноправните разпоредби и несъответствие с целта на закона – отменителни основания по чл. 146, т. 3, т. 4 и т. 5 от АПК. Релевират се доводи, че към датата на подаване на заявлението за отпускане на пенсия – 27.11.2025 г., оспорващата е отговаряла кумулативно на всички законови изисквания по чл. 69б, ал. 1 от КСО за ранно пенсиониране за жени, полагали труд при условията на първа категория труд, а именно: навършена възраст 51 години, 00 месеца и 19 дни (при изискуема възраст за жените през 2025 г. от 51 години), зачетен осигурителен стаж от първа категория в размер на 20 години, 07 месеца и 25 дни като държавен служител по Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР), както и 94 точки. Твърди се, че административният орган неправилно е тълкувал и приложил разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС). Позовава се на принципа на равнопоставеност по чл. 3, т. 3 от КСО, като твърди, че отказът създава неоправдано неравно

третиране спрямо други осигурени лица. В подкрепа на тезата си се позовава на съдебна практика на Върховния административен съд (ВАС) от периода 2021 г. – 2025 г. (включително Решение № 2259/18.02.2021 г. по адм. д. № 10189/2020 г., Решение № 2291/18.02.2021 г. по адм. д. № 9879/2020 г., Решение № 7109/11.06.2024 г. по адм. д. № 11052/2023 г., Решение № 13432/10.12.2024 г. по адм. д. № 5649/2024 г., Решение № 562/22.01.2025 г. по адм. д. № 11098/2024 г., Решение № 3724/09.04.2025 г. по адм. д. № 2124/2025 г. и др.). Иска се отмяна на решението с връщане на преписката на административния орган за ново произнасяне със задължителни указания по правилното прилагане на закона, считано от датата на подаване на заявлението.

В съдебно заседание оспорващата се явява лично, поддържа изцяло подадената жалба и депозираното писмено становище и представя ново писмено доказателство – Служебна бележка рег. № 5364р-24297/13.10.2026 г., издадена от МВР – Дирекция „Миграция“.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ – Р., редовно призован, не се явява. По делото е постъпил писмен отговор от 20.08.2026 г. и писмени бележки от старши юрисконсулт К., с които оспорва жалбата като неоснователна. Поддържа, че оспореният административен акт е постановен от компетентен орган, в установената форма, при спазване на административнопроизводствените правила и в пълно съответствие с материалния закон и неговата цел. Позовава се на актуална съдебна практика на ВАС (Решение № 7857 от 13.07.2026 г. по адм. д. № 7919/2025 г., VI отд.; Решение № 5738 от 27.05.2026 г. по адм. д. № 1874/2026 г., I отд.; Решение № 3916 от 07.04.2026 г. по адм. д. № 10973/2025 г., VI отд.; Решение № 1132 от 03.02.2026 г. по адм. д. № 7011/2025 г., VI отд.; Решение № 12438 от 03.12.2025 г. по адм. д. № 8059/2025 г., VI отд. и др.). Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение в размер на 102,26 евро на основание чл. 143, ал. 3 от АПК във връзка с чл. 78, ал. 8 от ГПК, чл. 37 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ. Прави възражение за прекомерност на евентуално претендираното от жалбоподателката адвокатско възнаграждение.

Административен съд – София-град, Трето отделение, 44 -ти състав, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Производството пред административния орган е започнало по подадено от М. И. Й.-П. Заявление вх. № 2113-17-2181 от 27.11.2025 г. (обр. УП-1) до директора на ТП на НОИ – Р. с искане за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69, ал. 2 или чл. 69б, ал. 1 от КСО. Към заявлението си е приложила изискуемите документи по чл. 2 НПОС.

От приложените писмени доказателства по безспорен начин се установява, че жалбоподателката М. И. Й.-П. е [дата на раждане] Към датата на подаване на заявлението – 27.11.2025 г., същата е била на възраст 51 години, 00 месеца и 19 дни.

Въз основа на представените документи пенсионният орган е установил и зачел на заявителката осигурителен стаж от първа категория - 20 години, 07 месеца и 25 дни и от трета категория - 08 години, 10 месеца и 07 дни.

С Разпореждане № 2140-17-83 от 05.02.2026 г., издадено от ръководителя на пенсионното осигуряване в ТП на НОИ – Р., на М. И. Й.-П. е отказано отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69, ал. 2, чл. 69б, ал. 1 от КСО и чл. 18, ал. 4 от НПОС. Органът е мотивирал отказа с обстоятелството, че заявителката няма право на пенсия по чл. 69, ал. 2 във връзка с ал. 9 от КСО, тъй като към датата на подаване на заявлението /27.11. 2025 г./ е на възраст 51 години, 00 месеца и 19 дни при изискуема минимална пенсионна възраст

за лицата по чл. 69 от КСО от 54 години и 4 месеца. Прието е също, че за нея не възниква право на пенсия и по реда на чл. 69б, ал. 1 от КСО във връзка с чл. 18, ал. 4 от НПОС, тъй като разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС намира приложение само спрямо лица от специалните ведомства, които са навършили възрастта по чл. 69 от КСО, но не им достига изискуемият осигурителен стаж, каквато хипотеза в случая не е налице.
Разпореждането е връчено на заявителката на 16.04.2026 г., видно от приложеното известие за доставяне. В законоустановения едномесечен срок по чл. 117, ал. 2, т. 1 от КСО, на 14.05.2026 г. М. И. Й.-П. е подала административна жалба с вх. № 1012-17-179 до директора на ТП на НОИ – Р..
С оспореното в настоящото производство Решение директорът ТП на НОИ-Р. е отхвърлил жалбата като неоснователна и е потвърдил Разпореждане № 2140-17-83 от 05.02.2026 г. Решаващият административен орган е приел, че след като жалбоподателката не отговаря на изискването за навършена възраст от 54 години и 04 месеца, независимо от наличието на 20 г. 07 м. 25 д. осигурителен стаж, положен в структурите на СДВР при условията на първа категория труд, то не се следва отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69, ал. 2 от КСО. В случая лицето разполага с изискуемия стаж като държавен служител от 20 г. 07 м. 25 д., но няма навършена изискуемата възраст по чл. 69, ал. 1 и ал. 2 КСО за 2025 г. - 54 г. и 4 месеца, респ. разпоредбата на чл. 18. ал. 4 НПОС е неприложима относно придобиването на право на пенсия за ОСВ.

При така изяснената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от легитимирано лице по чл. 147, ал. 1 от АПК и срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което жалбата е процесуално допустима, а разгледана по същество е неоснователна.
Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административно-производствените правила и материално - правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.
Оспореното Решение и потвърденото с него Разпореждане са издадени от материално и териториално компетентни органи.
Актовете са издадени в предвидената от закона писмена форма и отговарят на изискванията на чл. 59, ал. 1 и ал. 2 от АПК във връзка с чл. 117, ал. 3 и ал. 5 от КСО. Те съдържат ясна разпоредителна част и подробни фактически и правни основания, които позволяват на адресата да разбере съображенията на органа и обезпечават упражняването на ефективен съдебен контрол.
При провеждане на административното производство не са допуснати нарушения, още по-малко съществени такива, на административнопроизводствените правила. Фактическите обстоятелства относно възрастта на заявителката, вида, продължителността и характера на положения от нея стаж са изяснени всестранно и пълно въз основа на редовно събрани и неоспорени официални писмени документи по преписката (чл. 35 и чл. 36 от АПК).
Спорът е по приложението на материалния закон и се свежда до следното:
Как се прилагат разпоредбите на чл. 69 и чл. 69б от КСО, тяхното съотношение и може ли да се допусне тяхното смесено приложение с материални предпоставки от двата текста по силата на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.
Настоящият съдебен състав намира, че административният орган е приложил материалния закон правилно, като съображенията за това са следните:
Съгласно чл. 69, ал. 2 от КСО държавните служители по Закона за Министерството на

вътрешните работи, Закона за специалните разузнавателни средства и по Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, държавните служители по чл. 11 от Закона за пощенските услуги, държавните служители по чл. 15, ал. 3, т. 1 от Закона за противодействие на корупцията, държавните служители, осъществяващи дейността по охрана на съдебната власт по чл. 391 от Закона за съдебната власт, придобиват право на пенсия при навършване на възраст 52 години и 10 месеца и при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени като държавни служители по посочените закони, по Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ и като военнослужещи по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република Б.. По силата на чл. 69, ал. 9 от КСО, считано от 31.12.2016 г., възрастта за лицата по ал. 1 – 7 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца до достигане на 55-годишна възраст. За календарната 2025 г. нормативно установената изискуема възраст за придобиване право на пенсия по чл. 69, ал. 2 от КСО е 54 години и 4 месеца еднакво за мъжете и за жените.

По делото е безспорно установено, че към релевантния момент – 27.11.2025 г., жалбоподателката е навършила възраст 51 години, 00 месеца и 19 дни. Въпреки че притежава изискуемия общ осигурителен стаж (над 27 години, от които над 18 години действително изслужени като държавен служител по ЗМВР), тя не е достигнала предвидената в закона възраст от 54 години и 4 месеца. Тъй като законовите предпоставки за пенсиониране са кумулативни, липсата дори само на един от елементите на фактическия състав (в случая – минималната възраст) изключва възникването на субективното право на пенсия по чл. 69, ал. 2 от КСО.

Съгласно чл. 69б, ал. 1 от КСО лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд, придобиват право на пенсия при навършване на определена възраст (за жените през 2025 г. – 51 години по чл. 69б, ал. 1, т. 2 КСО) и при сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените.

С. правен анализ на чл. 69, ал. 2 и чл. 69б, ал. 1 от КСО показва, че двете разпоредби уреждат различни правни фигури с различна персонална насоченост и несъвпадащи материалноправни предпоставки.

За разлика от чл. 69 от КСО, където правото се обуславя от заемането на определена държавна служба в специални ведомства без оглед на производствените условия, разпоредбата на чл. 69б, ал. 1 от КСО императивно изисква реално и действително полагане на труд при условията на първа категория труд. Категоризирането на труда по силата на законовата делегация в чл. 104, ал. 1 от КСО се извършва единствено с акт на Министерския съвет – Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране (НКТП, в сила от 01.01.2000 г.) и действалия до 31.12.1999 г. Правилник за категоризиране на труда при пенсиониране (ПКТП, отм.). В чл. 1 от НКТП изчерпателно са изброени дейностите и производствата, трудът при които е първа категория (лица, работещи под земята, водолази, авиационен персонал, металургия, работа в йонизираща среда в АЕЦ, плавателен състав и др.). Длъжностите на държавните служители по ЗМВР не фигурират и никога не са фигурирали в чл. 1 от НКТП или в раздел I от ПКТП (отм.).

Следва да се отбележи също така, че представената в съдебно заседание Служебна бележка рег. № 5364р-14297 от 15.10.2026 г., издадена от Дирекция „Миграция“ – МВР, удостоверява заемането от жалбоподателката на длъжности по чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР за периода 01.08.1996 г. – 01.02.2017 г. и препраща към чл. 183, ал. 3 от ЗМВР. Съгласно цитираната разпоредба и чл. 17, ал. 2 от НПОС, трудът на тези служители при пенсиониране се „зачита за първа категория труд“. Както последователно и непротиворечиво приема съдебната практика, това „зачитане“ представлява законова фикция (правно приравняване по силата на закона), въведена от законодателя единствено с оглед преценка на пенсионните права по специалния ред на чл. 69 от

КСО. Това законово приравняване не променя обективния характер на изпълняваната дейност и не трансформира службата в МВР в действително положен труд от първа категория по смисъла на НКТП. Водещ за приложението на чл. 69б, ал. 1 от КСО е действителният характер на извършваната работа, поради което самото зачитане на стажа по чл. 183, ал. 3 от ЗМВР не може да послужи като самостоятелно материалноправно основание за достъп до ранното пенсиониране по чл. 69б от КСО. Само формалното наличие на години стаж и математически сбор от точки не е достатъчно за прилагане на чл. 69б, ал. 1 от КСО, след като заеманата от лицето длъжност не попада в материалния обхват на НКТП.

Неоснователно е позоваването на жалбоподателката на нормата на чл. 18, ал. 4 от НПОС, според която: „Лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 от КСО поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионират по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 от КСО.“

Историческото, систематичното и телеологичното тълкуване на посочената подзаконова норма налагат извода, че тя урежда облагоприятстваща възможност за служителите от специалните ведомства, но при строго дефинирани от законодателя условия. Разпоредбата намира приложение единствено и само тогава, когато лицето е достигнало изискуемата възраст по чл. 69 от КСО (за 2025 г. – 54 години и 4 месеца), но не му достига изискуемият специален стаж от 27 години (или съответната част от 2/3). В такъв случай, за да не бъде напълно игнорирана положената служба, подзаконовият акт позволява признатият по силата на закона стаж от първа категория да послужи за пенсиониране по реда на чл. 69б от КСО. Разпоредбата обаче не намира и не може да намери приложение в обратната хипотеза – когато лицето притежава необходимия осигурителен стаж, но не е достигнало минималната пенсионна възраст по чл. 69 от КСО.

Подзаконов нормативен акт по прилагане на закона не може да въвежда нови материалноправни предпоставки, нито да дерогира изрично установената от кодекса минимална пенсионна възраст. Целта на законодателната реформа в КСО, в сила от 01.01.2016 г., е именно въвеждането на минимална възраст за пенсиониране на служителите в силовите ведомства с оглед ограничаване на ранното пенсиониране и стабилизиране на социалноосигурителната система. Допускането на разширително тълкуване, според което служителите по ЗМВР биха могли по свой избор да се пенсионират по чл. 69б, ал. 1 от КСО при по-ниска възраст (с разлика от 3 години и 4 месеца за жените през 2025 г.), би означавало недопустимо заобикаляне на императивния закон и пълно обезсмисляне на възрастовия праг по чл. 69 от КСО. Органите по пенсионно осигуряване действат при условията на обвързана компетентност при разходването на публични финансови средства от фондовете на държавното обществено осигуряване и нямат право да предоставят осигурителни права извън рамките на закона.

Съдът намира за неоснователни доводите на жалбоподателката, черпени от по-ранни съдебни актове на ВАС от периода 2021 г. – 2024 г. Макар в предходни периоди отделни състави да са застъпвали изолирано становище за възможност за избор между двата режима, към настоящия момент тази практика е категорично ревизирана и преодоляна. В този смисъл са Решение № 5738 от 27.05.2026 г. по адм. д. № 1874/2026 г., I отд.; Решение № 7857 от 13.07.2026 г. по адм.д. № 7919/2025 г., VI отд.; Решение № 6305 от 09.06.2026 г. по адм. д. № 1837/2026 г., VI отд.; Решение № 6088 от 03.06.2026 г. по адм. д. № 1032/2026 г., I отд.; Решение № 3916 от 07.04.2026 г. по адм. д. № 10973/2025 г., VI отд.; Решение № 2078 от 23.02.2026 г. по адм. д. № 9673/2025 г., VI отд.; Решение № 1132 от 03.02.2026 г. по адм. д. № 7011/2025 г., VI отд.; Решение № 13016 от 16.12.2025 г. по адм. д. № 7953/2025 г., VI отд.; Решение № 12438 от 03.12.2025 г. по адм. д. № 8059/2025 г., VI отд.; Решение № 10745 от 03.11.2025 г. по адм. д. № 8113/2025 г., VI отд.; Решение № 9289 от 07.10.2025 г. по адм. д. № 2774/2025 г., VI отд.; Решение № 7986 от

17.07.2025 г. по адм. д. № 2947/2025 г., VI отд.; Решение № 7823 от 14.07.2025 г. по адм. д. № 872/2025 г., VI отд.; Решение № 7471 от 07.07.2025 г. по адм. д. № 2619/2025 г., VI отд. и др.). В тях касационната съдебна инстанция безусловно приема, че зачетеният по силата на ЗМВР стаж не представлява действителен труд от първа категория по чл. 69б от КСО, че чл. 18, ал. 4 от НПОС е приложим единствено при недостигащ осигурителен стаж при вече достигната възраст по чл. 69 от КСО и че прилагането на предходната изолирана практика създава реален риск от превратно тълкуване и заобикаляне на закона.

Липсва каквото и да е нарушение на принципа на равнопоставеност по чл. 3, т. 3 от КСО или дискриминация по признак пол или служебно положение. Напротив – разпоредбата на чл. 69, ал. 2 във връзка с ал. 9 от КСО въвежда напълно еднакви възрастови изисквания за мъжете и жените държавни служители в специалните ведомства (54 години и 4 месеца за 2025 г.). Ако се приеме тезата на жалбоподателката, жените служители в МВР биха могли да се пенсионират на 51 години по чл. 69б, ал. 1 от КСО, докато мъжете служители в МВР не биха имали такава възможност (тъй като изискуемата възраст за мъжете по чл. 69б, ал. 1 КСО през 2025 г. също е 54 години и 4 месеца), което именно би породило неравно третиране по признак пол в рамките на една и съща професионална категория.

След като в случая оспорващата не отговаря на условията за пенсиониране по чл. 69, ал. 1 КСО - не е навършила изискуемата възраст, административният орган, в съответствие с материалния закон, е отказал отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст.

По тези съображения оспореното решение е законосъобразно, а жалбата - неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора и на основание чл. 143, ал. 3 от АПК във връзка с чл. 78, ал. 8 от ГПК ответникът има право на разноски за юрисконсултско възнаграждение, които са своевременно претендирани. Съобразно фактическата и правна сложност на делото, осъществената защита и разпоредбата на чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ във връзка с чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, възнаграждението следва да бъде определено в поискания размер от 102,26 евро, платими от жалбоподателката в полза на Националния осигурителен институт.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. последно от АПК, Административният съд – С.-град, Трето отделение, 44 състав,

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. И. Й.-П. от [населено място], срещу Решение № 2153-17-48 от 11.06.2026 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт – Р., с което е потвърдено Разпореждане № 2140-17-83 от 05.02.2026 г., издадено от ръководителя на пенсионното осигуряване в ТП на НОИ – Р..

ОСЪЖДА М. И. Й.-П., ЕГН - [ЕГН], да заплати в полза на Националния осигурителен институт сумата от 102,26 евро (сто и две евро и двадесет и шест евроцента) – разноски по делото.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: